

SEAT No. _____

[7/A-4]
E+G

SARDAR PATEL UNIVERSITY
First Semester B. Sc. Examination -2022
Physics US01CPHY01
Properties of Matter and Sound Wave

Total Mark: 70

Date: 24-09-22

Time: 9:30 to 11:30

N. B. (i) All the symbols have their usual meaning.

(ii) Figure at the right of questions indicate full marks.

Q-1 Choose correct option to answer the question.

[10]

- (1) The fundamental law of elasticity was proposed _____
(a) Robert Hooke (b) Albert Einstein
(c) Madam Cuire (d) Isaac Newton
- (2) The restoring force per unit area perpendicular to the surface is called _____
(a) longitudinal stress. (b) tangential stress.
(c) normal stress. (d) tensile stress.
- (3) The relationship between Y , η and σ is _____
(a) $\eta = 2Y(1 + \sigma)$ (b) $Y = 2\eta(1 + \sigma)$
(c) $Y = \eta(1 + \sigma)$ (d) $\sigma = 2\frac{Y}{1+\eta}$
- (4) The reciprocal of bulk modulus is known as _____
(a) elasticity. (b) plasticity.
(c) compressibility. (d) susceptibility
- (5) The bending moment of a beam depend on _____ only
(a) Young modulus (b) Bulk modulus
(c) Modulus of rigidity (d) Poisson's ratio
- (6) The 1bell equal to _____
(a) 10 decibel (b) 1 decibel
(c) 0 decibel (d) 1000 decibel
- (7) The periodic time of torsional pendulum depend on _____
(a) Young modulus. (b) modulus of rigidity.
(c) Bulk modulus. (d) torsional rigidity.
- (8) The speed of sound in moist air is _____ than that dry air
(a) greater (b) less
(c) equal (d) none of the above
- (9) The velocity of sound wave $V =$ _____
(a) $\frac{\lambda}{f}$ (b) λf
(c) $\lambda + f$ (d) $\frac{f}{\lambda}$
- (10) The velocity of sound will be the greatest in _____
(a) water (b) air
(c) vacuum (d) metal

Q-2 Fill in the blanks

[8]

- (1) Sound wave is _____ wave.
  - (2) The periodic time of torsional pendulum is given by t _____
  - (3) The unit of elasticity is _____
  - (4) A beam fixed at one end loaded at other end is called _____
- Identify true or false
- (5) The value of ratio of specific heats for air is 1.21
  - (6) Poission ratio can have the value 0.2
  - (7) Quartz fibre is the perfectly plastic material.
  - (8) Aluminum is a Piezo-electric material

P. T. O.

Q – 3 Answer briefly any ten of following question.

[20]

- (1) What is elasticity?
- (2) Explain stress and strain
- (3) Define Young's modulus
- (4) Explain bending moment.
- (5) What is statical method.
- (6) Define modulus of rigidity.
- (7) Explain the effect of humidity on velocity of sound in air.
- (8) What is Phon?
- (9) What is principle of Magnetostriction effect?
- (10) Write any two applications of the ultrasonic wave.
- (11) Explain musical sound and noise.
- (12) Write two uses of Doppler effect.

Q – 4 Answer the following questions. (Attempt any four)

[32]

- (1) Derive the equation for work done per unit volume in stretching a wire.
- (2) Discuss the twisting couple on a wire and derive an expression $C = \frac{\pi\eta r^4}{2l}$
- (3) Show that Bulk modulus of elasticity is $K = \frac{1}{3(\alpha - 2\beta)}$
- (4) Describe Maxwell's vibrating needle method for determination of modulus of rigidity of wire
- (5) Write principle, construction and working of Piezo electric method to produce ultrasonic waves.
- (6) Derive the expression $v = \sqrt{\frac{Y}{\rho}}$ for velocity of sound in metal rod.
- (7) Explain applications of Kund's tube.
- (8) Derive the equation for the apparent pitch of a note when both the observer and source are in motion.

સરદારપટેલયુનિવર્સિટી

પ્રથમસેમેસ્ટરબી.એસસી. પરીક્ષા -2022

ભૌતિકશાસ્ત્રUS01CPHY01

કુલમાર્ક: 70

તારીખ: 24 -9 -22

Properties of Matter and Sound Wave

સમય: 9:30 to 11:30

એન.બી. (૧) બધાંજપ્રતીકોનોતેમનોરાબેતામુજબનોઅર્થહોયછે.

(2) પ્રશ્નોનીજમણીબાજુએઆપેલીઆકૃતિસંપૂર્ણગુણદર્શાવેછે.

પ્ર-1 પ્રશ્નોજવાબઆપવામાટેસાચોવિકલ્પપસંદકરો.

[10]

(૧) સ્થિતિસ્થાપકતાનોમૂળભૂતનિયમ _____ સૂચવવામાંઆવ્યોહતો.

(અ) રોબર્ટહૂક

(બ) આલબર્ટઆઈન્સ્ટાઈન

(ક) મેડમક્યુરી

(ડ) આઈઝેકન્યૂટન

(૨) સપાટીનેલંબરૂપએકમવિસ્તારદીઠપુનઃસ્થાપકબળને _____ કહે છે?

(અ) રેખીય પ્રતિબળ.

(બ) સ્પર્શીય પ્રતિબળ

(ક) લંબ પ્રતિબળ.

(ડ) તણવ બળ

(૩) Y , η અને σ વચ્ચેનોસંબંધ _____ છે.

(અ) $\eta=2 Y(1+\sigma)$

(બ) $Y=2 \eta(1+\sigma)$

(ક) $Y= \eta(1+\sigma)$

(ડ) $\sigma=2 Y/(1+\eta)$

(૪) બલ્કમોડ્યુલસનાવ્યસ્તને _____ તરીકેઓળખવામાંઆવેછે.

(અ) સ્થિતિસ્થાપકતા.

(બ) પ્લાસ્ટિસિટી.

(ક) દબનીયતા

(ડ) susceptibility

(૫) બીમનીવક્રણનોઆધાર _____ પરરહેલોછે.

(અ) યંગમોડ્યુલસ

(બ) બલ્કમોડ્યુલસ

(ક) દ્રઢતા અંક

(ડ) પોઇસોનનોગુણોત્તર

(૬) ૧બેલ _____ નીબરાબરછે.

(અ) ૧૦ડેસિબલ

(બ) ૧ડેસિબલ

(ક) ૦ડેસિબલ

(ડ) ૧૦૦૦ડેસિબલ

(૭) વળલોલકનોઆર્વત કાળ _____ પરઆધારરાખેછે.

(અ) યંગમોડ્યુલસ.

(બ) દ્રઢતા અંક

(ક) બલ્કમોડ્યુલસ.

(ડ) વળ.દ્રઢતા અંક

(૮) ભેજવાળીહવામાંધ્વનિનીગતિએશુષ્કહવામાં _____ હોયછે.

(અ) વધુ

(બ) ઓછું

(ક) બરાબર

(ડ) ઉપરોક્તમાંથીએકપણનહીં

(૯) ધ્વનિતરંગનોવેગ $V =$ _____

(અ) λ/f

(બ) λf

(ક) $\lambda+f$

(ડ) f/λ

(૧૦) ધ્વનિનોવેગ _____ માંસૌથીવધુહશે.

(અ) પાણી

(બ) હવા

(ક) શૂન્ય અવકાશ

(ડ) ધાતુ

પ્ર-૨ ખાલી જગ્યા ભરો

[૮]

- (૧) ધ્વનિ તરંગ _____ તરંગ છે.
- (૨) લોલકનોત્તર _____ દ્વારા આપવામાં આવે છે.
- (૩) સ્થિતિસ્થાપકતાનો એકમ _____ છે.
- (૪) એક છેડેથી બાધેલા અને બીજા છેડેથી દળ લટકાવેલા બીમને _____ કહે છે.
- સાચા કે ખોટાને ઓળખો
- (૫) ઉષ્માનો હવાનો ગુણોત્તર 1.21 છે.
- (૬) પોઇઝન ગુણોત્તરની કિંમત 0.2 હોઈ શકે છે.
- (૭) ક્વાર્ટઝ ફાઇબર સંપૂર્ણપણે પ્લાસ્ટિકનો પદાર્થ છે.
- (૮) એલ્યુમિનિયમ પીઓ-ઇલેક્ટ્રિક પદાર્થ છે

પ્ર-૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ દસ પ્રશ્નો ટૂંકમાં જવાબ આપો.

[૨૦]

- (૧) સ્થિતિસ્થાપકતા એટલે શું?
- (૨) પ્રતિ બળ અને વિકૃતિ સમજાવો.
- (૩) યંગના મોડ્યુલસને વ્યાખ્યાયિત કરો
- (૪) વક્રન ચક્રમાત્રા સમજાવો.
- (૫) સ્ટેટિકલ પદ્ધતિ શું છે?
- (૬) દ્રઢતા અંકને વ્યાખ્યાયિત કરો.
- (૭) હવામાં ધ્વનિના વેગ પર ભેજની અસર સમજાવો.
- (૮) ફોન એટલે શું?
- (૯) મેગનેટોસ્ટ્રીક્શન અસરનો સિદ્ધાંત શું છે?
- (૧૦) અલ્ટ્રાસોનિક તરંગના કોઈપણ બે ઉપયોગો લખો.
- (૧૧) સંગીતનો અવાજ અને ઘોંઘાટ સમજાવો.
- (૧૨) ડોપ્લર અસરના બે ઉપયોગો લખો.

પ્ર-૪ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (કોઈપણ ચારનો પ્રયત્ન કરો)

[૩૨]

- (૧) ખેચેલા તારના એકમ કદ દીઠ થતા કાર્યનું સમીકરણ મેળવો.
- (૨) તારના વળ યુગ્મની ચર્ચા કરો અને $C = \frac{\pi r^4}{2}$ પદ મેળવો
- (૩) સ્થિતિસ્થાપકતાનો બલક મોડ્યુલસ $K = \frac{1}{3(\alpha - 2\beta)}$ છે તે દર્શાવો
- (૪) વાયરનો દ્રઢતા અંક નક્કી કરવા માટે મેક્સવેલની કંપન સોયની પદ્ધતિ વર્ણવો
- (૫) અલ્ટ્રાસોનિક તરંગો ઉત્પન્ન કરવા માટે પીઓઇલેક્ટ્રિક પદ્ધતિનો સિદ્ધાંત, રચના અને કાર્ય લખો.
- (૬) ધાતુના સળિયામાં ધ્વનિના વેગ માટે $v = \sqrt{\frac{Y}{\rho}}$ મેળવો.
- (૭) કુંડની નળીનો ઉપયોગ સમજાવો.
- (૮) જ્યારે નિરીક્ષક અને સ્ત્રોત બંને ગતિશીલ હોય ત્યારે નોંટની દેખીતી પીચ માટેનું સમીકરણ મેળવો.